

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ബാലകാണ്ഡേ

॥ ത്രിചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

ഭഗീരഥസ്യ തപസാ തുഷ്ടേന ശിവേന ഗംഗാം ശിരസി
ധാരയിത്വാ തസ്യാ ബിന്ദുസരോവരേ ത്യാഗസ്തത്ര സ്വാത്മാനം
സപ്തസു ധാരാസു സംവിഭജ്യ ഭാഗീരഥ്യാ ഭഗീരഥമനുഗമ്യ
തത്പിതൃണാമുദ്ധരണം ച

ദേവദേവേ ഗതേ തസ്മിൻ
സോഽംഗുഷ്ഠാഗ്രനിപീഡിതാം |
കൃത്വാ വസുമതീം രാമ
വത്സരം സമുപാസത || 1.43.1 ||

അഥ സംവത്സരേ പൂർണേ
സർവലോകനമസ്കൃതഃ |
ഉമാപതിഃ പശുപതീ
രാജാനമിദമബ്രവീത് || 1.43.2 ||

പ്രീതസ്തേഹം നരശ്രേഷ്ഠ
കരിഷ്യാമി തവ പ്രിയം |
ശിരസാ ധാരയിഷ്യാമി
ശൈലരാജസുതാമഹം || 1.43.3 ||

തതോ ഹൈമവതീ ജ്യേഷ്ഠാ
 സർവലോകനമസ്കൃതാ |
 തദാ സാതിമഹദ്ഭൂപം
 കൃത്വാ വേഗം ച ദുഃസഹം || 1.43.4 ||

ആകാശാദപതദ് രാമ
 ശിവേ ശിവശിരസ്സുത |
 അചിന്തയച്ച സാ ദേവീ
 ഗംഗാ പരമദുർധരാ || 1.43.5 ||

വിശാമൃഹം ഹി പാതാലം
 സ്രോതസാ ഗൃഹ്യ ശങ്കരം |
 തസ്യാവലേപനം ജ്ഞാത്വാ
 ക്രുദ്ധസ്തു ഭഗവാൻ ഹരഃ || 1.43.6 ||

തിരോഭാവയിതും ബുദ്ധിം
 ചക്രേ ത്രിനയനസ്തദാ |
 സാ തസ്മിൻ പതിതാ പുൺയാ
 പുൺയേ രുദ്രസ്യ മുർധനി || 1.43.7 ||

ഹിമവത്പ്രതിമേ രാമ
 ജടാമണ്ഡലഗഹ്വരേ |
 സാ കഥഞ്ചിൻമഹീം ഗന്തും
 നാശകുനോദ് യത്നമാസ്ഥിതാ || 1.43.8 ||

നൈവ സാ നിർഗമം ലേഭേ
 ജടാമണ്ഡലമന്തതഃ |
 തത്രൈവാബഭ്രമദ് ദേവീ
 സംവത്സരഗണാൻ ബഹൂൻ || 1.43.9 ||

താമപശ്യത് പുനസ്തത്ര
 തപഃ പരമമാസ്ഥിതഃ |
 സ തേന തോഷിതശ്ചാസീ -
 ദത്യന്തം രഘുനന്ദന || 1.43.10 ||

വിസസർജ തതോ ഗംഗാം
 ഹരോ ബിന്ദുസരഃ പ്രതി |
 തസ്യാം വിസൃജ്യമാനായാം
 സപ്ത സ്രോതാംസി ജജ്ഞിരേ || 1.43.11 ||

ഏദിനീ പാവനീ ചൈവ
 നലിനീ ച തമൈവ ച |
 തിസ്രഃ പ്രാചീം ദിശം ജഗ്മു -
 ര്ഗംഗാഃ ശിവജലാഃ ശുഭാഃ || 1.43.12 ||

സുചക്ഷുശ്ചൈവ സീതാ ച
 സിന്ധുശ്ചൈവ മഹാനദീ |
 തിസ്രശ്ചൈതാ ദിശം ജഗ്മുഃ
 പ്രതീചീം തു ദിശം ശുഭാഃ || 1.43.13 ||

സപ്തമീ ചാൻവഗാത് താസാം
 ഭഗീരഥരഥം തദാ |
 ഭഗീരഥോഽപി രാജർഷി -
 ദിവ്യം സ്യന്ദനമാസ്ഥിതഃ || 1.43.14 ||

പ്രായാദഗ്രേ മഹാതേജാ
 ഗംഗാ തം ചാപ്യനുവ്രജത് |
 ഗഗനാച്ഛങ്കരശിര -
 സ്തതോ ധരണിമാഗതാ || 1.43.15 ||

അസർപത ജലം തത്ര
 തീവ്രശബ്ദപുരസ്കൃതം |
 മത്സ്യകുച്ഛപസംഘൈശ്ച
 ശിംശുമാരഗണൈസ്തഥാ || 1.43.16 ||

പതദ്ഭിഃ പതിതൈശ്ചൈവ
 വ്യരോചത വസുന്ധരാ |
 തതോ ദേവർഷിഗന്ധർവാ
 യക്ഷസിദ്ധഗണാസ്തഥാ || 1.43.17 ||

വ്യലോകയന്ത തേ തത്ര
 ഗഗനാദ് ഗാം ഗതാം തദാ |
 വിമാനൈർനഗരാകാരൈ -
 ര്ഹയൈർഗജവരൈസ്തദാ || 1.43.18 ||

പാരിപ്ലവഗതാശ്ചാപി
 ദേവതാസ്തത്ര വിഷ്ഠിതാഃ |
 തദദ്ഭുതമിമം ലോകേ
 ഗംഗാവതരമുത്തമം || 1.43.19 ||

ദിദ്യക്ഷവോ ദേവഗണാഃ
 സമീയുരമിതൗജസഃ |
 സമ്പതദ്ഭിഃ സുരഗണൈ -
 സ്തേഷാം ചാഭരണൗജസാ || 1.43.20 ||

ശതാദിത്യമിവാഭാതി
 ഗഗനം ഗതതോയദം |
 ശിംശുമാരോരഗഗണൈ -
 ര്മീനൈരപി ച ചഞ്ചലൈഃ || 1.43.21 ||

വിദ്യുദ്ഭിരിവ വിക്ഷിപ്തൈ -

രാകാശമഭവത് തദാ |

പാണ്യുരൈഃ സലിലോത്പീഡൈഃ

കീർയമാണൈഃ സഹസ്രധാ || 1.43.22 ||

ശാരദാഭ്രരിവാകീർണ്ണം

ഗഗനം ഹംസസന്ധ്യവൈഃ |

കുചിദ് ദ്രുതതരം യാതി

കുടിലം കുചിദായതം || 1.43.23 ||

വിനതം കുചിദുദ്ഭൂതം

കുചിദ് യാതി ശനൈഃ ശനൈഃ |

സലിലേനൈവ സലിലം

കുചിദഭ്യാഹതം പുനഃ || 1.43.24 ||

മുഹൂർദ്ധ്യപഥം ഗത്വാ

പപാത വസുധാം പുനഃ |

തച്ഛങ്കരശിരോഭ്രഷ്ടം

ഭ്രഷ്ടം ഭൂമിതലേ പുനഃ || 1.43.25 ||

വ്യരോചത തദാ തോയം

നിർമലം ഗതകൽമഷം |

തത്രർഷിഗണഗന്ധർവാ

വസുധാതലവാസിനഃ || 1.43.26 ||

ഭവാംഗപതിതം തോയം

പവിത്രമിതി പസ്പൃശുഃ |

ശാപാത് പ്രപതിതാ യേ ച

ഗഗനാദ് വസുധാതലം || 1.43.27 ||

കൃത്വാ തത്രാഭിഷേകം തേ
 ബഭൂവുർഗതകൽമഷാഃ |
 ധൂതപാപാഃ പുനസ്തേന
 തോയേനാഥ ശുഭാൻവിതാഃ || 1.43.28 ||

പുനരാകാശമാവിശ്യ
 സ്വാൻ ലോകാൻ പ്രതിപേദിരേ |
 മുമുദേ മുദിതോ ലോക -
 സ്തേന തോയേന ഭാസ്വതാ || 1.43.29 ||

കൃതാഭിഷേകോ ഗംഗായാം
 ബഭൂവ ഗതകൽമഷഃ |
 ഭഗീരഥോ ഹി രാജർഷി -
 ദിവ്യം സൃന്ദനമാസ്ഥിതഃ || 1.43.30 ||

പ്രായാദഗ്രേ മഹാരാജ -
 സ്തം ഗംഗാ പൃഷ്ഠത്തോന്വഗാത് |
 ദേവാഃ സർഷിഗണാഃ സർവേ
 ദൈത്യദാനവരാക്ഷസാഃ || 1.43.31 ||

ഗന്ധർവയക്ഷപ്രവരാഃ
 സകിന്നരമഹോരഗാഃ |
 സർപാശ്ചാപ്സരസോ രാമ
 ഭഗീരഥരമാനുഗാഃ || 1.43.32 ||

ഗംഗാമൻവഗമൻ പ്രീതാഃ
 സർവേ ജലചരാശ്ച യേ |
 യതോ ഭഗീരഥോ രാജാ
 തതോ ഗംഗാ യശസ്വിനീ || 1.43.33 ||

ജഗാമ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാ
 സർവപാപപ്രണാശിനീ |
 തതോ ഹി യജമാനസ്യ
 ജഹ്നോരദ്ഭുതകർമ്മണഃ || 1.43.34 ||

ഗംഗാ സന്ധ്യാവയാമാസ
 യജ്ഞവാടം മഹാത്മനഃ |
 തസ്യാവലേപനം ജ്ഞാത്വാ
 ക്രുദ്ധോ ജഹൃശ്ച രാഘവ || 1.43.35 ||

അപിബത് തു ജലം സർവം
 ഗംഗായാഃ പരമാദ്ഭുതം |
 തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാ
 ഋഷയശ്ച സുവിസ്ഥിതാഃ || 1.43.36 ||

പൂജയന്തി മഹാത്മാനം
 ജഹ്നും പുരുഷസത്തമം |
 ഗംഗാം ചാപി നയന്തി സ്ഥ
 ദുഹിത്യത്വേ മഹാത്മനഃ || 1.43.37 ||

തതസ്തുഷ്ടോ മഹാതേജാഃ
 ശ്രോത്രാഭ്യമസൃജത് പ്രഭുഃ |
 തസ്ഥാജജഹൃസുതാ ഗംഗാ
 പ്രോചൃതേ ജാഹ്നവീതി ച || 1.43.38 ||

ജഗാമ ച പുനർഗംഗാ
 ഭഗീരഥരമാനുഗാ |
 സാഗരം ചാപി സമ്പ്രാപ്താ
 സാ സരിത്പ്രവരാ തദാ || 1.43.39 ||

രസാതലമുപാഗച്ഛത്

സിദ്ധ്യർഥം തസ്യ കർമ്മണം |

ഭഗീരഥോഽപി രാജർഷി -

ർഗംഗാമാദായ യത്തതഃ || 1.43.40 ||

പിതാമഹാൻ ഭസ്മകൃതാ -

നപശ്യദ് ഗതചേതനഃ |

അഥ തദ്ഭസ്മനാം രാശിം

ഗംഗാസലിലമുത്തമം |

പ്ലാവയത് പുതപാപ്മാനഃ

സ്വർഗം പ്രാപ്താ രഘുത്തമ || 1.43.41 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ബാലകാണ്ഡേ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||